

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๔๕/๒๕๖๓

วันที่ ๒ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { บริษัท เอเชีย โกลเด้น ไรซ์ จำกัด ผู้ร้อง
กรรมการค้าต่างประเทศ ที่ ๑
องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร ที่ ๒ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง บริษัท เอเชีย โกลเด้น ไรซ์ จำกัด (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า บริษัท เอเชีย โกลเด้น ไรซ์ จำกัด (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๖ ผู้ร้องทำสัญญาที่ ๗/๒๕๕๗ ซื้อข้าวสารในสต็อกของรัฐบาลตามโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปีการผลิต ๒๕๕๖/๕๗ เพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักรกับองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (ผู้ถูกร้องที่ ๒) เงื่อนไขในสัญญากำหนดให้ผู้ร้องรับมอบและขนย้ายข้าวสารภายใน ๓ วันทำการนับแต่วันที่ชำระเงินแต่ละคราว และขนย้ายข้าวสารทั้งหมดให้เสร็จสิ้นภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ทำสัญญา โดยตกลงซื้อขายข้าวสาร ๒ ชนิด คือ ข้าวหอมมะลิ จำนวน ๕,๐๐๐ ตัน และข้าวเหนียวขาว จำนวน ๒,๐๐๐ ตัน โดยต้องรับมอบข้าวหอมมะลิจากห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีตั้งแซ่แย้ม อำเภอนอนคุณ จังหวัดศรีสะเกษ เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๖ ผู้ร้องชำระราคาข้าวหอมมะลิ จำนวน ๕๐๐ ตัน เป็นเงิน ๑๓,๕๕๐,๐๐๐ บาท และ

- ๒ -

ต้องได้รับมอบข้าวหอมมะลิ จำนวน ๕๐๐ ตัน ภายในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๖ แต่โรงสีตั้งแช่เยี่ยงส่งมอบให้ผู้ร้อง เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๗ ซึ่งล่าช้าเกินกว่ากำหนดเวลาส่งมอบตามสัญญา ส่วนข้าวเหนียวขาวตามสัญญาผู้ร้องต้องรับมอบจากห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีวังกระชาย อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท แต่โรงสีวังกระชายมีหนังสือลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๗ แจ้งว่ามีจำนวนข้าวเปลือกไม่เพียงพอที่จะแปรสภาพเพื่อส่งมอบให้ผู้ร้องได้ครบจำนวนจึงขอยกเลิกสัญญา ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าหากปล่อยไว้เนิ่นช้าจะทำให้ตนได้รับความเสียหายจากการผิดสัญญาซื้อขายข้าวสารกับบริษัทในต่างประเทศ จึงมีหนังสือถึงผู้อำนวยการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร จำนวน ๒ ฉบับ ขอยกเลิกสัญญาซื้อขายข้าวสารเพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ขอหลักประกันสัญญาคืน และขอลดจำนวนข้าวสารตามสัญญาซื้อขาย ในขณะที่เดียวกันกรมการค้าต่างประเทศ (ผู้ถูกร้องที่ ๑) มีหนังสือถึงผู้ถูกร้องที่ ๒ ให้ขยายระยะเวลาชำระเงิน การรับมอบ และการส่งออกข้าวสารให้ผู้ร้องออกไปเป็นวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๗ ต่อมาผู้ร้องมีหนังสือทวงถามผู้ถูกร้องที่ ๒ ให้คืนหลักประกันสัญญา แต่ผู้ถูกร้องที่ ๒ มีหนังสือยืนยันว่าไม่คืนหลักประกันสัญญาให้แก่ผู้ร้องและให้ปฏิบัติตามสัญญาต่อไป ส่วนการขอลดจำนวนข้าวสารในสัญญานั้น ผู้ถูกร้องที่ ๒ แจ้งให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ดำเนินการพิจารณา แต่ไม่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาจากผู้ถูกร้องที่ ๑ ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่ลดจำนวนข้าวสารในสัญญา ผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่คืนหลักประกันสัญญาให้แก่ผู้ร้อง และผู้ถูกร้องทั้งสองไม่ดำเนินการใด ๆ กับโรงสีที่ไม่ส่งมอบข้าวสารหรือเพิกเฉยไม่จัดหาโรงสีใหม่เพื่อส่งข้าวสารแก่ผู้ร้องให้ครบถ้วนตามสัญญา เป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักนิติธรรม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๕ ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากเห็นว่าเป็นข้อพิพาททางแพ่ง

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่าการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง และสั่งให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ คืนหลักประกันสัญญาพร้อมทั้งดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับจากวันที่สัญญาสิ้นสุดลงจนกว่าจะชำระเสร็จให้แก่ผู้ร้อง

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

- ๓ -

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดี ตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน ไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่าเป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” และมาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ อันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมิใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ...”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสอง กรณีที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่ลดจำนวนข้าวสารในสัญญา ผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่คืนหลักประกันให้แก่ผู้ร้อง และผู้ถูกร้องทั้งสองไม่ดำเนินการใด ๆ กับโรงสีที่ไม่ส่งมอบข้าวสารหรือเพิกเฉยไม่จัดหาโรงสีใหม่เพื่อส่งข้าวสารให้แก่ผู้ร้องได้ครบถ้วนตามสัญญาเป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๕ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา

ของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องมีมูลเหตุมาจากสัญญาซื้อขายข้าวสารเพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร เลขที่ ๗/๒๕๕๗ ที่ผู้ร้องเข้าเป็นคู่สัญญากับผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๑๗ เมื่อมีข้อโต้แย้งจากสัญญาดังกล่าวผู้ร้องชอบที่จะใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมในทางแพ่งหรือทางปกครองได้ จึงเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และเมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

(คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๖๓)

[Handwritten signature]

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

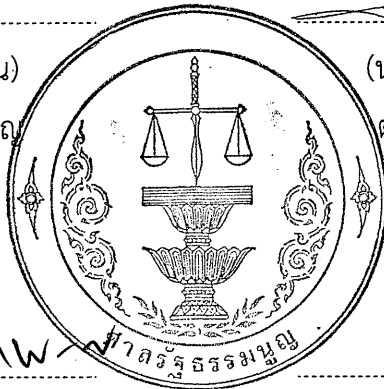
(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายจรินดี หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Handwritten signature]

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ